

ЗАКОН

о здрављу биља

"Службени гласник РС", бр. 41 од 2. јуна 2009, 17 од 14. марта 2019.

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се заштита и унапређење здравља биља; мере за спречавање уношења, откривање, спречавање ширења и сузбијање штетних организама; фитосанитарна контрола; услови за производњу, прераду, дораду, увоз, складиштење и промет биља, биљних производа и прописаних објеката, као и услови за пружање услуга у области заштите здравља биља.

Члан 2.

Заштита здравља биља, у смислу овог закона, обухвата:

- 1) заштиту биља, биљних производа и прописаних објеката од штетних организама;
- 2) спречавање уношења, ширења штетних организама и њихово сузбијање применом фитосанитарних мера;
- 3) детекцију и детерминацију штетних организама;
- 4) омогућавање оптималне производње и промета биља, биљних производа и прописаних објеката;
- 5) заштиту животне средине од последица деловања штетних организама;
- 6) мере, услове и инструменте за одрживо управљање, очување целovitости и разноврсности у области здравља биља;
- 7) мере и поступке за заштиту здравља биља;
- 8) едукацију и јавно информисање.

Члан 3.

Мере и поступци за заштиту здравља биља из члана 2. тачка 7) овог закона јесу:

- 1) стални надзор над биљем, који обухвата гајене културе (поља, засади, плантаже, расадници, матични засади, стакленици, мрежаници, лабораторије и сл.), спонтану флору, као и биље и биљне производе у складиштима, процесу дораде, прераде и током транспорта;
- 2) праћење присуства и процена ризика од штетних организама и њихово сузбијање;
- 3) фитосанитарна контрола при увозу у циљу спречавања уношења и ширења штетних организама;
- 4) фитосанитарна контрола при извозу пошиљака биља и биљних производа за које друге земље постављају специфичне фитосанитарне захтеве;
- 5) посебни фитосанитарни прегледи на присуство одређених штетних организама путем провере здравственог стања, праћења и посебног надзора;
- 6) фитосанитарни прегледи, ради издавања биљних пасоша, фитосанитарних сертификата и других службених докумената и аката;
- 7) спровођење инспекцијског надзора ради заштите здравља биља;
- 8) спровођење фитосанитарних мера;
- 9) лабораторијске анализе и тестирање биља, биљних производа и прописаних објеката, ради утврђивања присуства штетних организама и интензитета њихове појаве;
- 10) прогнозе појаве штетних организама, развоја и кретања њихове популације и утврђивање оптималних рокова за њихово сузбијање;
- 11) примењена и друга истраживања у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља;

12) едукација и давање савета и препорука о штетним организмима;

13) сузбијање штетних организама применом дезинфекције, дезинсекције, дератизације, деконтаминације и применом других поступака третирања.

Значење појмова

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *аутохтони организам* јесте она врста организма која је у одређеном екосистему природно присутна;

2) *биљем се сматрају* живе биљке и живи делови биљака, укључујући семе;

3) *биљни производи* јесу сви производи биљног порекла, непрерађени или подвргнути процесу једноставне прераде, због чега се више не могу сматрати биљем, као и дрво ако задржава у потпуности или делимично, своју природно облу површину, са или без коре или ако је у облику иверице, струготине, делића, отпада или ако се користи у форми резане грађе, амбалаже, летвица, палета и материјала за паковање у транспорту пошиљки, а може да представља ризик по здравље биља;

4) *биљке намењене за садњу* јесу:

(1) већ засађене биљке, намењене да остану засађене или расађене после њиховог уношења,

(2) биљке које нису засађене, али су намењене за садњу;

5) *биљни пасош* јесте службени документ, исправа или друга службена ознака којом се потврђује да биље, биљни производи и прописани објекти у промету, испуњавају фитосанитарне услове прописане овим законом и прописима донетим на основу њега;

6) *биолошка заштита* биља јесте стратегија сузбијања штетних организама у пољопривреди и шумарству коришћењем природних непријатеља, антагониста или компетитора или њихових производа и других саморепродукујућих живих бића;

7) *визуелни преглед* јесте преглед биља, биљних производа и прописаних објеката голим оком или коришћењем лупа, бинокулара или микроскопа, без вршења лабораторијске анализе, ради утврђивања присуства штетних организама на биљу, биљним производима и прописаним објектима;

8) *држалац биља, биљних производа и прописаних објеката* (у даљем тексту: држалац биља) јесте правно и физичко лице, односно предузетник који је власник или корисник биља, биљних производа и прописаних објеката, односно лице које се бави производњом, прерадом, дорадом, складиштењем, прометом и увозом или их на други начин користи, као и власник или корисник земљишта на којем се утврди присуство штетних организама;

9) *здравље биља* јесте заштита здравља биља, биљних производа и прописаних објеката од штетних организама применом фитосанитарних мера;

10) *земља порекла* јесте земља у којој је гајено биље или земља у којој је гајено биље од кога су добијени биљни производи или земља где су биљни производи први пут изложени деловању штетних организама;

11) *извештавање* јесте службена процедура којом се успоставља ток информација на прописан начин;

12) *извоз* јесте сваки транспорт пошиљке изван територије Републике Србије, што обухвата реекспорт и привремени извоз;

13) *интродуковани организми* јесу све врсте организама које уноси човек у одговарајући екосистем где до тог момента нису били присутни;

13а) *лот* јесте број јединица исте врсте робе идентификоване као хомогене по саставу и пореклу, које чине део пошиљке или целу пошиљку;*

14) *место производње* јесте било која производна површина, односно објекат који представља јединствену производну јединицу, са свим пратећим објектима, механизацијом и опремом;

15) *међународно прихваћени стандарди смернице и препоруке* су они које су разрађени у оквиру Секретеријата Међународне конвенције за заштиту биља и у сарадњи са регионалним организацијама које делују у складу са међународном конвенцијом о заштити биља (IPPC);

16) *праћење здравственог стања* јесте поступак праћења и провере фитосанитарног стања у Републици Србији;

17) *провера здравственог стања* јесте службена процедура којом се путем визуелног прегледа биља, узимања службених узорака и лабораторијском анализом проверава присуство штетних организама на биљу, биљним производима и прописаним објектима;

18) транзит јесте сваки транспорт пошиљке под царинским надзором преко територије Републике Србије;*

19) *прописани објекти* јесу парцеле пољопривредног и шумског земљишта, објекти предвиђени за складиштење, обраду, дораду и прераду биља и биљних производа, амбалажа за паковање и транспорт, контејнери, земља и друге подлоге у или на којима се биљке гаје или други организми, објекти и материјали који могу да садрже и преносе штетне организме;

20) *посебни надзор* јесте службена процедура која се спроводи у утврђеном временском периоду, ради откривања појаве штетних организама или утврђивања особености њихове популације или утврђивање границе подручја које се сматра зараженим, нападнутим или слободним од штетних организама;

21) *пошиљка биља* јесте одређена количина биља, биљних производа и прописаних објеката која се транспортује **и коју прати фитосанитарни сертификат или други јединствени документ или ознака, потребан за спровођење царинских или других поступака, а која се може састојати из више партија или лотова***;

21а) садња или сетва је било који поступак којим се обезбеђује даљи раст, размножавање или умножавање биља;*

22) *семеном* се сматра семе у ботаничком смислу које је намењено за сетву;

22а) службена изјава или мера јесте: *

(1) изјава или мера коју сачињава или је доноси надлежни орган за здравље биља друге државе или јавни службеник који је стручно оспособљен и овлашћен од надлежног органа за доношење изјава или мера, односно за издавање фитосанитарног сертификата и/или фитосанитарног сертификата за реекспорт или њиховог електронског облика;*

(2) изјава или мера коју сачињава или је доноси надлежни орган за здравље биља у Републици Србији или стручно лице у правном лицу овлашћеном у складу са овим законом, и које нема лични интерес у вези са исходом мера које предузима;*

22б) службена контрола јесте свака провера усаглашености са прописима у области здравља биља;*

23) *службени узорак* јесте узорак узет од стране фитосанитарног инспектора или лица које обавља послове од јавног интереса;

24) *стални надзор* јесте службени процес бележења, прикупљања и обраде података о присуству или одсуству штетних организама на бази фитосанитарних прегледа, праћења, провере здравственог стања или других процедура и на основу других извора;

25) *увоз пошиљке* јесте свако уношење пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката на територију Републике Србије, осим **транзита***;

26) *уношење штетног организма* јесте сваки унос штетног организма у одређено подручје у коме још увек није присутан или је његово присуство ограничено;

27) фитосанитарна мера јесте службена процедура која има за циљ спречавање уношења или ширења карантинских штетних организама или ограничење економског утицаја регулисаних не-карантинских штетних организама;*

28) *фитосанитарни преглед* јесте провера документације, идентитета и здравственог стања биља, биљних производа и прописаних објеката, ради утврђивања присуства или одсуства штетних организама, као и свака друга провера усаглашености са фитосанитарним прописима;

29) *фитосанитарни сертификат* (у даљем тексту: фитосертификат) јесте међународно уверење о здравственом стању пошиљке биља издато од стране надлежног органа за заштиту биља земље порекла пошиљке и које прати пошиљку при извозу, увозу и транзиту;

30) *фитосанитарни сертификат за реекспорт* (у даљем тексту: фитосертификат за реекспорт) јесте међународно уверење о здравственом стању пошиљке биља издато од стране надлежног органе земље која није земља порекла, а на чијој територији је пошиљка увезена, складиштена, препакована или подељена и мора да прати пошиљку која се реекпортује;

31) *живи делови биљака* јесу:

- (1) плодови, у ботаничком смислу, изузев оних који се чувају дубоко замрзнути,
- (2) поврће, изузев оног које се чува дубоко замрзнуто,
- (3) кртоле, ченови, луковице, ризоми и остали подземни репродуктивни делови,
- (4) резано цвеће,

- (5) гранчице са лишћем или иглицама,
- (6) резано дрвеће са лишћем и иглицама,

(6а) листови, лишће,*

- (7) живи полен,
- (8) калем окца, племке, резнице,
- (9) културе биљних ткива,

(10) други делови биља, у складу са овим законом;*

32) *штетни организам* јесте било која врста, сој или биотип биљака, животиња или других патогених организама који је штетан за биље или биљне производе;*

33) *Регулисани штетни организам* јесте сваки штетни организам са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I, Листе IIA део II, Листе IB и Листе IIB или штетни организам који својим присуством на биљкама намењеним за садњу и семену проузрокује неприхватљиве економске штете.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 5.

Заштиту здравља биља на територији Републике Србије, у оквиру својих овлашћења, обезбеђују Република Србија преко министарства надлежног за послове здравља биља (у даљем тексту: Министарство), субјекти који се уписују у **Фиторегистар*** произвођача, прерађивача, дорађивача, увозника, складиштара и прометника биља, биљних производа и прописаних објеката и други субјекти у области заштите здравља биља.

Субјекти из става 1. овог члана јесу:

- 1) правна лица која на основу овог закона врше послове од јавног интереса;
- 2) правна лица и предузетници који пружају услуге у области заштите здравља биља;
- 3) држаоци биља.

Министарство и правна лица која на основу овог закона врше послове од јавног интереса у вршењу послова у оквиру својих овлашћења користе службену ознаку.

Министар надлежан за послове здравља биља у пољопривреди и шумарству (у даљем тексту: министар) ближе прописује облик, величину, садржај, изглед службене ознаке, као и начин употребе службене ознаке.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 6.

У остваривању заштите здравља биља Министарство, правна и физичка лица одговорни су за сваку активност, односно за непредузимање мера заштите здравља биља, у складу са овим законом.

Члан 7.

Министарство спроводи међународне обавезе у складу са препорукама IPPC, споразумом о примени санитарних и фитосанитарних мера (SPS agreement), међународним конвенцијама и другим међународним споразумима и размењује информације са другим националним организацијама одговорним за здравље биља.

Члан 8.

Субјекти који обезбеђују заштиту здравља биља дужни су да међусобно сарађују у обављању фитосанитарних прегледа, праћења и надзора над биљем, биљним производима и прописаним објектима, ради откривања и извештавања о појави штетних организама и њиховог сузбијања и искорењивања.

II. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ДРЖАОЦА БИЉА

Права држаоца биља

Члан 9.*

Држалац биља има право на: *

1) информације о штетним организмима са листи прописаних овим законом, као и фитосанитарним мерама;*

2) едукације у складу са овим законом.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Обавезе држаоца биља

Члан 10.

Држалац биља дужан је да:

- 1) врши преглед биља на обрадивим површинама (поља, плантаже, расадници, баште, стаклене баште и сл.), на необрадивим површинама и утринама (међе, запуштене површине и сл.), објекта за складиштење, дораду и прераду биља и биљних производа, средстава за транспорт биља, биљних производа и прописаних објеката, као и биља, биљних производа и прописаних објеката које користи за сопствене потребе;
- 2) сузбија штетне организме који могу угрозити његово биље, биљне производе и прописане објекте, као и биље, биљне производе и прописане објекте других држалаца биља;
- 3) предузима мере заштите здравља биља у циљу оптималне производње биља;
- 4) води евиденцију о предузетим мерама заштите здравља биља, односно о третирању биља и биљних производа, у пољу и заштићеном простору;
- 5) омогући фитосанитарни преглед, у складу са овим законом;
- 6) о свакој новој и неуобичајеној појави штетног организма обавести надлежног инспектора који о томе одмах обавештава Министарство;
- 7) без одлагања, предузме наложене фитосанитарне мере, у складу са овим законом.

Уколико држалац биља не предузме мере из става 1. тач. 2), 3) и 7) овог члана, надлежни инспектор ће наредити њихово извођење о трошку држаоца биља.

III. СУБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА БИЉА КОЈИ СЕ УПИСУЈУ У **ФИТОРЕГИСТАР*** ПРОИЗВОЂАЧА, ПРАРАЂИВАЧА, ДОРАЂИВАЧА, УВОЗНИКА, СКЛАДИШТАРА И ПРОМЕТНИКА БИЉА, БИЉНИХ ПРОИЗВОДА И ПРОПИСАНИХ ОБЈЕКТА

*Службени гласник РС, број 17/2019

Субјекти уписа

Члан 11.

Производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом биља, биљних производа и прописаних објеката, који се налазе на Листи VA део I, Листи VA део II, Листи VB део I и Листи VB део II може да се бави правно лице и предузетник, који је регистрован у Регистар привредних субјеката и који је уписан у **Фиторегистар произвођача***, прерађивача, дорађивача, увозника, складиштара и прометника биља, биљних производа и прописаних објеката (у даљем тексту: **Фиторегистар***) који води Министарство.

Производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом одређених врста биља, биљних производа и прописаних објеката који се не налазе на Листи VA део I и Листи VA део II може да се бави правно лице и предузетник, који је регистрован у Регистар привредних субјеката и који је уписан у **Фиторегистар*** из става 1. овог члана.

Правно лице и предузетник из ст. 1. и 2. овог члана уписује се у Регистар привредних субјеката у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Производњом одређених врста биља, биљних производа и прописаних објеката из става 2. овог члана који су намењени промету, може да се бави и физичко лице које је уписано у Фиторегистар.*

Министар утврђује одређене врсте биља, биљних производа и прописаних објеката из става 2. овог члана.

Изузетно од става 4. овог члана производњом одређених врста биља, биљних производа и прописаних објеката може да се бави физичко лице које није уписано у Фиторегистар, ако је укупна производња тог лица намењена личним потребама или продаји на локалном тржишту, физичком лицу као крајњем кориснику (у даљем тексту: мали произвођач). *

Министар ближе прописује услове за одређивање малог произвођача, као и локалног тржишта, у зависности од одређене врсте биља, биљних производа и прописаних објеката и ризика од ширења штетних организама.*

Начин уписа

Члан 12.

Упис у **Фиторегистар*** врши се на основу захтева који правно лице, односно предузетник из члана 11. овог закона подноси Министарству.

Захтев за упис у **Фиторегистар*** нарочито садржи:

- 1) податке о подносиоцу захтева (назив, седиште, адреса, матични број, порески идентификациони број и податке о одговорном лицу);
- 2) шифру делатности;
- 3) податке о одговорном лицу за здравље биља (име и презиме, адреса, јединствени матични број);
- 4) податке о пољопривредном земљишту које се користи за производњу биља и намени коришћења (катастарска општина и број катастарске парцеле).
- 5) податке о облику и месту складиштења, доради, преради или промету биља, биљних производа и прописаних објеката.

Уз захтев из става 2. овог члана подноси се и доказ да одговорно лице за здравље биља има радно искуство од најмање годину дана на пословима здравља биља.

Физичко лице за упис у **Фиторегистар*** подноси следеће податке, и то: име и презиме, адресу, јединствени матични број грађана, број из Регистра пољопривредних газдинстава, ако је уписан у њега, као и податке из става 2. тач. 4) и 5) овог члана.

Министар доноси решење о упису у Фиторегистар на основу записника фитосанитарног инспектора о утврђивању испуњености услова, у року од 30 дана од дана подношења захтева.*

Решење из става 5. је коначно и против њега може се покренути управни спор.*

Правно лице, предузетник, односно физичко лице дужно је да сваку промену података пријави Министарству **у року од 30 дана*** од дана настале промене.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Фиторегистар *

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 13.

Подаци из **Фиторегистра*** су јавни.

Фиторегистар* се води у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима Министарства.

Министар ближе прописује садржину, начин вођења **Фиторегистра***, као и образац захтева за упис у Регистар.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Обавезе лица уписаних у Фиторегистар*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 14.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице уписано у **Фиторегистар*** дужно је да:

- 1) води тачне податке о производњи, преради, доради, складиштењу и промету биља, биљних производа и прописаних објеката, које складишти, сеје, сади, производи, дорађује, прерађује или ставља у промет;
- 2) чува податке о местима где се биље, биљни производи или прописани објекти гаје, производе, дорађују, прерађују, складиште, чувају или користе пет година;
- 3) редовно врши визуелне прегледе на присуство штетних организама на за то прописан начин;
- 4) чува прописану документацију, у складу са овим законом пет година.

Министар ближе прописује начин вршења визуелних прегледа биља, биљних производа и прописаних објеката, као и начин достављања података.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Брисање из Фиторегистра*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 15.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице се брише из **Фиторегистра*** ако:

- 1) донесе одлуку о престанку обављања делатности уписане у **Фиторегистар***;
- 2) у прописаном року не пријави промену података из члана 12. став 2. тач. 4) и 5) овог закона;*

3) је фитосанитарни, односно шумарски инспектор утврдио да не извршава обавезе из члана 14. став 1. овог закона.*

Министар доноси решење о брисању из **Фиторегистра***.

*Службени гласник РС, број 17/2019

IV. ДРУГИ СУБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА БИЉА И ЊИХОВИ ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ

1. Правна лица која врше послове од јавног интереса у области здравља биља и дијагностике штетних организама*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 16.*

Послове од јавног интереса у области заштите здравља биља и дијагностике штетних организама могу да обављају привредна друштва чији је оснивач Република Србија која су регистрована у Регистру привредних субјеката да у оквиру своје делатности обављају стручне послове у области заштите биља (у даљем тексту: пољопривредне стручне службе), као и научноистраживачке организације и високошколске установе, ако испуњавају услове у складу са овим законом и другим прописима.*

Послови од јавног интереса из става 1. овог члана уступају се путем конкурса који расписује Министарство и објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

*Послови од јавног интереса у области здравља биља**

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 17.*

Послови од јавног интереса у области здравља биља јесу:*

1) праћење и провера здравственог стања биља током његовог раста и развоја на пољима, у засадима, објектима и другим површинама и вођење евиденције о томе, укључујући и самоникло биље; *

2) праћење и провера здравственог стања биља, биљних производа и прописаних објеката намењених извозу, ради издавања фитосанитарних сертификата, односно фитосертификата за реекспорт; *

3) праћење и провера здравственог стања семена, расада и садног материјала на присуство штетних организама;*

4) посебан надзор над штетним организмима у складу са Програмом мера заштите здравља биља;*

5) извештавање надлежног органа о појави штетних организама са листи прописаних законом, новој или изненадној масовној појави штетних организама; *

6) едукација држаоца биља, пружаоца услуга и других лица о штетним организмима са листи прописаних овим законом, као и фитосанитарним мерама;*

7) прогнозно–извештајни послови;*

8) припрема научне основе за доношење превентивних мера заштите здравља биља;*

9) примењена и друга истраживања у области заштите здравља биља. *

Послове из става 1. тач. 1)–6) овог члана обављају пољопривредне стручне службе у складу са овим законом и прописима донетим за његово спровођење. *

Послови из става 1. тачка 7) овог члана који се односе на штетне организме који су уобичајено присутни на биљу и биљним производима (у даљем тексту: економски штетни организми) обављају се у складу са законом којим се уређује обављање саветодавних и стручних послова у области пољопривреде и прописима донетим за његово спровођење.*

Послови из става 1. тачка 1) и тач. 3)–7) овог члана у области здравља биља у шумарству обављају научноистраживачке организације и високошколске установе у шумарству, у складу са овим законом, као и прописима којима се уређују шуме.*

Послове из става 1. тач. 8) и 9) овог члана обављају научноистраживачке организације и високошколске установе, у складу са овим законом и прописима донетим за његово спровођење.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Лабораторије*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 17а*

Лабораторијске и с њима повезане стручне послове у области дијагностике штетних организама обавља Дирекција за националне референтне лабораторије основана законом којим се уређује безбедност хране (у даљем тексту: Национална референтна фитосанитарна лабораторија). *

Национална референтна фитосанитарна лабораторија мора бити акредитована у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17025 – Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање. *

У оквиру Националне референтне фитосанитарне лабораторије обављају се следећи послови:*

1) лабораторијска испитивања службених узорака на присуство штетних организама;*

2) потврдна лабораторијска испитивања применом референтних метода;*

3) провера резултата испитивања, примењених тестова и метода;*

4) чување референтних узорака и стандардних реагенаса;*

5) припрема и одржавање референтног материјала;*

6) увођење, развијање и валидација нових метода и протокола тестирања у складу са међународно прихваћеним стандардима и давање препорука у складу са тим; *

7) учешће у међународно организованим међулабораторијским поређењима; *

8) сарадња са референтним лабораторијама других земаља и референтним лабораторијама Европске уније; *

9) када је то потребно, организовање међулабораторијских поређења на националном нивоу, обрада добијених резултата у складу са међународно признатим водичима и протоколима, састављање извештаја који детаљно приказује резултате свих учесника на поверљив начин;*

10) обуке и едукације у складу са програмима Министарства;*

11) припрема водича за прегледе, узорковање и руковање узорцима;*

12) обезбеђивање научне и техничке помоћи Министарству. *

Послове из става 3. тач. 1), 4)–6), 10)–12) овог члана може да обавља и лабораторија изабрана конкурсом за обављање одређених послова и са којом је закључен уговор (у даљем тексту: службена лабораторија), у складу са овим законом и прописима донетим за његово спровођење.*

Министар може да овласти службену лабораторију из става 4. овог члана чији оснивач је Република Србија, односно аутономна покрајина, као референтну за поједине врсте или групе

испитивања (у даљем тексту: овлашћена референтна лабораторија). *

Министарство са овлашћеном референтном лабораторијом закључује уговор о обављању послова, којим се нарочито утврђују послови који су предмет уговора, одговорна лица која ће обављати одређене послове, методе, начин и поступак обављања одређених послова међусобна права, обавезе и одговорности.*

Средства за обављање послова из става 6. овог члана обезбеђују се у буџету Републике Србије. *

Ако у Републици Србији не постоји референтна лабораторија која испуњава прописане услове, министар може за поједине врсте испитивања да одреди референтну лабораторију са територије друге државе за тражена испитивања.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Конкурс за обављање послова од јавног интереса

Члан 18.*

Послове из члана 17. став 1. овог закона, осим послова из члана 17. став 1. тачка 7) овог закона које обављају пољопривредне стручне службе, и послове из члана 17а став 4. овог закона, Министарство уступа путем конкурса који се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.*

Конкурс из става 1. овог члана нарочито садржи: *

1) врсту послова за који се конкурс расписује; *

2) период на који се додељују послови; *

3) доказ о испуњености међународних стандарда у погледу техничке опремљености и кадровске оспособљености;*

4) доказ о испуњености услова у погледу искуства, резултата и благовремености у досадашњем обављању послова;*

5) рок за доношење и објављивање одлуке о избору; *

6) начин обавештавања о резултатима конкурса. *

Конкурс из става 1. овог члана спроводи комисија коју образује министар. *

Одлуку о избору за обављање послова из става 1. овог члана доноси министар. *

Резултати конкурса објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“.*

Министарство утврђује списак лица из члана 16. став 1. овог закона и службених лабораторија изабраних путем конкурса, који се објављује на интернет страници Министарства.*

Министарство списак службених лабораторија из става 6. овог члана и списак овлашћених референтних лабораторија из члана 17а став 5. овог закона доставља министарству надлежном за техничке прописе ради уписа у регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Уговор о обављању послова од јавног интереса

Члан 19.

На основу одлуке о избору, Министарство са правним лицем коме је додељено обављање послова у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља, закључује уговор којим се утврђују:

1) послови од јавног интереса који су предмет уговора;

2) одговорно лице које ће обављати одређене послове у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља;

3) методе, начин и поступак обављања послова у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља;

4) међусобна права, обавезе и одговорности;

5) време за које се закључује уговор;

6) начин финансирања послова од јавног интереса.

Обавезе субјеката који обављају послове од јавног интереса*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 20.*

Субјекти који обављају послове од јавног интереса дужни су да воде евиденције у вези са пословима које обављају и достављају извештаје на захтев Министарства, да обезбеде континуирано обављање, непристрасност и квалитет у раду и заштиту поверљивих података у вези са пословима које обављају, као и непостојање сукоба интереса између послова за које су овлашћени и других послова које обављају.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

2. Пружаоци услуга

Услуге у области заштите здравља биља

Члан 21.*

Услуге у области заштите здравља биља у смислу овог закона јесу:*

1) пружање стручних савета и препорука о штетним организмима и њиховом сузбијању (у даљем тексту: саветодавне услуге);*

2) сузбијање штетних организама применом поступака дезинфекције, дезинсекције, дератизације, деконтаминације (у даљем тексту: оперативне услуге);*

3) услуге топлотног третирања и означавање дрвног материјала за паковање (у даљем тексту: ДМП) у складу са међународним стандардом за фитосанитарне мере (ISPM 15). *

Услуге из тач. 1) и 2) овог члана може да обавља лице у складу са прописом којим се уређују средства за заштиту биља.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Регистар пружалаца услуга

Члан 22.

Услуге из члана 21. став 1. тачка 3) овог закона може да пружа правно лице или предузетник који је уписан у Регистар привредних субјеката и Регистар пружалаца услуга у области здравља биља (у даљем тексту: Регистар пружалаца услуга), који води Министарство у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега.*

Правно лице и предузетник из става 1. овог члана уписује се у Регистар пружалаца услуга, ако испуњава услове у погледу * , опреме и стручно оспособљеног кадра (у даљем тексту: пружалац услуга).

Испуњеност услова из става 2. овог члана утврђује комисија коју образује министар.*

Министар ближе прописује услове из става 2. овог члана, начин и поступак вршења топлотног третирања и означавања произведеног, обновљеног, односно репарираниог ДМП намењеног међународном промету, садржај и изглед ознаке, као и друге услове у складу са међународним стандардом за фитосанитарне мере (ISPM 15).*

Министар решењем утврђује испуњеност услова из става 2. овог члана.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Садржај Регистра пружалаца услуга

Члан 23.

Регистар пружалаца услуга нарочито садржи:

- 1) редни број уписа у Регистар пружалаца услуга;
- 2) број из Регистра привредних субјеката;
- 3) назив, седиште и шифру делатности;

4) врсту и обим услуга из области заштите здравља биља за коју је уписан у Регистар пружалаца услуга и подручје на којем се те услуге обављају;

5) порески идентификациони број;

6) податке о одговорном лицу за пружање услуга.

Пружалац услуга дужан је да сваку промену података пријави Министарству у року од 15 дана од дана настале промене.

Подаци из Регистра пружалаца услуга су јавни.

Министар ближе прописује начин уписа у Регистар пружалаца услуга, садржај и образац захтева, садржину, као и начин вођења Регистра пружалаца услуга.

Брисање из Регистра пружалаца услуга

Члан 24.

Пружалац услуга се брише из Регистра пружалаца услуга, ако донесе одлуку о престанку пружања услуга за које је уписан у Регистар пружалаца услуга или ако престане да испуњава услове из члана 22. **став 2.*** овог закона.

Министар доноси решење о брисању из Регистра пружалаца услуга.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Евиденције пружалаца услуга

Члан 25.

Пружалац услуга у области здравља биља дужан је да води евиденцију о извршеним услугама у електронској и писаној форми на прописаном обрасцу.

Брисан је ранији став 2. (види члан 14. Закона - 17/2019-29)

О извршеним услугама пружалац услуга из става 1. овог члана дужан је да чува доказе пет година.

Министар ближе прописује начин вођења и садржину евиденције.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

V. СТРУЧНИ САВЕТ ЗА ЗАШТИТУ ЗДРАВЉА БИЉА

Оснивање Стручног савета за заштиту здравља биља

Члан 26.

Ради разматрања стручних питања, давања стручних мишљења и учешћа у реализацији пројектних задатака у области заштите здравља биља, министар, у складу са прописима којима се уређује државна управа, решењем оснива посебну радну групу – Стручни савет за заштиту здравља биља (у даљем тексту: Стручни савет).

Послови Стручног савета

Члан 27.

Стручни савет разматра стручна питања, даје стручна мишљења и учествује у реализацији пројектних задатака у вези са:

1) анализом ризика од уношења и ширења штетних организама и проценом могућих негативних последица по здравље биља;

2) дугорочном стратегијом заштите здравља биља;

3) штетним организмима за које се доноси Програм мера заштите здравља биља;

4) предложеним листама штетних организама и листама биља, биљних производа и прописаних објеката;

5) плановима и посебним програмима заштите здравља биља;

- 6) фитосанитарним мерама које треба донети или изменити ради унапређења заштите здравља биља;
- 7) давањем препорука за стручна усавршавања;
- 8) обављањем других неопходних задатака у погледу заштите и унапређења заштите здравља биља.

VI. СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Обавеза стручног усавршавања

Члан 28.

Фитосанитарни и шумарски инспектори, као и лица запослена у Министарству која обављају послове из области заштите здравља биља, усавршавају се у оквиру програма које доноси Министарство.

Лица која обављају послове од јавног интереса усавршавају се у оквиру програма које доноси Министарство.*

Брисани су ранији ст. 3. и 4. (види члан 15. Закона - 17/2019-29)

*Службени гласник РС, број 17/2019

VII. ЗАШТИТА ЗДРАВЉА БИЉА

1. Мере за спречавање уношења, откривања, спречавање ширења и сузбијање штетних организама

Члан 29.

Ради заштите здравља биља, као и ради унапређења послова заштите здравља биља доносе се плански документи.

Плански документи из става 1. овог члана су:

- 1) Дугорочна стратегија заштите здравља биља;
- 2) Програм мера заштите здравља биља;
- 3) посебни програми заштите здравља биља.

Дугорочна стратегија заштите здравља биља

Члан 30.

Дугорочну стратегију заштите здравља биља доноси Влада за период од пет година.

Дугорочном стратегијом из става 1. овог члана одређују се интереси Републике Србије у области здравља биља, обим мера за спречавање уношења, ширења и сузбијања штетних организама и начин за њихово спровођење, елементи за доношење програма сузбијања ендемских и других штетних организама који угрожавају пољопривреду и шумарство Републике Србије, као и начин њиховог доношења.

Дугорочном стратегијом из става 1. овог члана утврђује се и обим потребних средстава за њено спровођење која се обезбеђују у буџету Републике Србије.

Програм мера заштите здравља биља

Члан 31.

Ради спречавања појаве, уношења, ширења и сузбијања штетних организама министар доноси Програм мера заштите здравља биља (у даљем тексту: Програм мера) најкасније до краја јануара текуће године за коју се доноси.

Штетни организми за које се доноси Програм мера утврђују се на основу мишљења Стручног савета. Мишљење Стручног савета за укључивање одређених штетних организама у Програм мера мора да се заснива на процени ризика по здравље биља у пољопривреди и шумарству, као и на препорукама и обавезама које проистичу из чланства у међународним организацијама.

Програмом мера утврђују се конкретне мере, рокови, начин спровођења тих мера, субјекти који ће их спроводити, извори и начин обезбеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мера.

Члан 32.

Посебни програми заштите здравља биља доносе се у случају потребе предузимања хитних фитосанитарних мера услед појаве одређених штетних организама, као и код спречавања ширења, сузбијања и искорењивања штетних организама.

Посебни програми заштите здравља биља доносе се и као развојни програми од интереса за Републику Србију, у циљу унапређења система здравља биља.*

Посебним **програмама*** заштите здравља биља утврђују се конкретне мере, рокови, начин спровођења тих мера, субјекти који ће их спроводити, извори и начин обезбеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мера.

Министар доноси посебан програм заштите здравља биља.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Праћење и провера здравственог стања семена, расада и садног материјала*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 32а*

Усеви за производњу семена пољопривредног биља, као и објекти за производњу шумског семена, објекти за производњу расада и објекти за производњу садног материјала вишегодишњих биљака (у даљем тексту: усеви и објекти) подлежу здравственом прегледу у циљу провере здравственог стања.*

Здравствени преглед усева и објеката, као и здравствени преглед земљишта на нематоду, пријављује се Министарству.*

Ако се приликом здравственог прегледа утврди присуство штетног организма са листи штетних организама из члана 34. овог закона или присуство других регулисаних штетних организама прописаних мерилима за утврђивање здравственог стања усева и објеката у проценту изнад дозвољеног или другим прописима донетим на основу овог закона, фитосанитарни односно шумарски инспектор, налаже одговарајуће мере, у складу са овим законом.*

Министар ближе прописује групе и врсте биља, време и начин вршења здравственог прегледа, као и мерила за утврђивање здравственог стања усева и објеката, семена, расада и садног материјала, образац пријаве за здравствени преглед усева и објеката, образац записника о здравственом прегледу и образац уверења о здравственом стању усева и објеката.*

Трошкове провере здравственог стања сноси произвођач.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

2. Листе штетних организама и листе биља, биљних производа и прописаних објеката

Члан 33.

Ради спречавања уношења, спречавања ширења и сузбијања штетних организама на територији Републике Србије утврђују се листе штетних организама и листе биља, биљних производа и прописаних објеката који могу бити носиоци штетних организама.

Листе штетних организама

Члан 34.

Листе штетних организама из члана 33. овог закона утврђују се у зависности од степена ризика за здравље и опстанак биља, биљних производа и прописаних објеката, као и од економских штета које могу изазвати, и то:

1) Листа IA део I којом се утврђују штетни организми за које није познато да су присутни на територији Републике Србије и чије је уношење и ширење у Републику Србију забрањено;

2) Листа IA део II којом се утврђују штетни организми за које је познато да су присутни на ограниченом подручју Републике Србије и чије је уношење и ширење у Републику Србију забрањено;

3) Листа IB којом се утврђују штетни организми чије је уношење у одређена заштићена подручја и ширење унутар тих подручја забрањено;

4) Листа IIA део I којом се утврђују штетни организми за које није познато да су присутни на територији Републике Србије и чије је уношење и ширење у Републику Србију забрањено, ако су присутни на одређеном биљу, биљним производима и прописаним објектима;

5) Листа IIA део II којом се утврђују штетни организми за које је познато да су присутни на ограниченом подручју Републике Србије и чије је уношење и ширење у Републику Србију забрањено, ако су присутни на одређеном биљу, биљним производима и прописаним објектима;

6) Листа IIB којом се утврђују штетни организми чије је уношење у одређена заштићена подручја, као и ширење унутар тих подручја забрањено, ако су присутни на одређеном биљу, биљним производима и прописаним објектима.

Министар прописује листе штетних организама из става 1. овог члана.

Листе биља, биљних производа и прописаних објеката

Члан 35.

Листе биља, биљних производа и прописаних објеката који могу бити носиоци штетних организама из члана 34. овог закона, и који представљају опасност по здравље биља, су:

1) Листа IIIA којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката чији је увоз забрањен у Републику Србију;

2) Листа IIIB којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката чије је уношење забрањено у одређено заштићено подручје;

3) Листа IVA део I којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које су прописани специфични фитосанитарни услови при увозу;

4) Листа IVA део II којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката намењених промету за које су прописани специфични фитосанитарни услови приликом премештања;

5) Листа IVB којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које су прописани специфични фитосанитарни услови при уношењу у одређена заштићена подручја;

6) Листа VA део I којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које је обавезан фитосанитарни преглед, ради издавања биљног пасоша;

7) Листа VA део II којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које је обавезан фитосанитарни преглед, ради издавања биљног пасоша код уношења у заштићено подручје;

8) Листа VB део I којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које је при увозу обавезан фитосанитарни преглед које мора да прати фитосанитарни сертификат;

9) Листа VB део II којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које је при увозу у заштићена подручја обавезан фитосанитарни преглед и које мора да прати фитосанитарни сертификат за та подручја;

10) Листа VI којом се утврђују врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које се могу применити посебни поступци и фитосанитарне мере.

Министарство прописује листе биља, биљних производа и прописаних објеката из става 1. овог члана.

Праћење здравственог стања

Члан 36.

Ради спречавања уношења, откривања, спречавања ширења и сузбијања штетних организама на територији Републике Србије спроводи се стални надзор, као и фитосанитарне мере, у складу са овим законом.

Министар може да одреди спровођење посебних фитосанитарних прегледа ради откривања одређеног штетног организма на биљу, биљним производима и прописаним објектима, као и фитосанитарне мере ради спречавања уношења, ширења и сузбијања одређеног штетног организма.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Појава штетних организама

Члан 37.

Сматра се да постоји појава штетних организама на биљу, биљним производима и прописаним објектима ако се:

1) штетни организми са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I и Листе IIA део II појаве на територији Републике Србије;

2) штетни организми са Листе IB и Листе IIB појаве у специфичним заштићеним зонама;

3) на биљу, биљним производима и прописаним објектима уочи неуобичајена појава штетних организама или симптоми који упућују на сумњу о појави штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I, Листе IIA део II, Листе IB и Листе IIB или организама штетних за биљке намењене садњи.

У случају појаве штетних организама из става 1. овог члана на биљу, биљним производима и прописаним објектима држалац биља дужан је да одмах то пријави Министарству преко надлежног инспектора.

Министар ближе прописује начин пријављивања и образац пријаве из става 2. овог члана.

Детекција и детерминација штетних организама

Члан 38.

У случају сумње на појаву штетних организама из члана 37. став 1. овог закона фитосанитарни инспектор узима службени узорак и доставља га службеној лабораторији, односно овлашћеној референтној лабораторији.*

Брисан је ранији став 2. (види члан 19. Закона - 17/2019-29)

Са службеним узорцима поступа се тако да се обезбеди идентитет узорка и избегне опасност од ширења штетног организма.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Мере у случају појаве, односно инфекције штетним организмом

Члан 39.

Када се, на основу резултата испитивања, утврди инфекција штетним организмом са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I и Листе IIA део II или штетним организмом са Листе IB и Листе IIB у заштићеној зони, фитосанитарни инспектор је дужан да, зависно од околности нареди једну или више фитосанитарних мера, и то: третирање, уништење или другачије уклањање штетног организма, зараженог биља, биљних производа и прописаних објеката, ради спречавања ширења, сузбијања или ерадикације штетног организма.

У случају инфекције штетним организмима са листи из става 1. овог члана, држалац биља дужан је да:

1) заштити биље, биљне производе и прописане објекте применом фитосанитарних мера наложеним од стране фитосанитарног инспектора;

2) спречи контакт зараженог биља са другим биљем, биљним производима и прописаним објектима на које се зараза може пренети.

О појави, интензитету инфекције, фитосанитарним мерама и опасности од штетног организма Министарство обавештава остале субјекте и држаоце биља и упознаје их са препорученим мерама међународних организација за заштиту биља, а ради спречавања инфекције, односно инфестације штетним организмима.

Министар одређује мере које се предузимају у случају појаве штетног организма из става 1. овог члана.

Анализа ризика

Члан 40.

Анализа ризика обухвата процену биолошких и других научних и економских података о томе да ли неки штетни организам треба да буде регулисан и да ли за њега треба да се примени посебна фитосанитарна мера или поступак.

Регулисаним штетним организмом из става 1. овог члана сматра се сваки штетни организам са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I, Листе IIA део II, Листе IB и Листе IIB или штетни организам који својим присуством на биљкама намењеним за садњу **и семену*** проузрокује неприхватљиве економске штете.

Брисан је ранији став 3. (види члан 20. Закона - 17/2019-29)

Процена* ризика обухвата процену могућности уношења, одомаћивања или ширења регулисаних штетних организама, у складу са међународно прихваћеним стандардима, смерницама и препорукама.

Управљање ризиком јесте одређивање и спровођење фитосанитарних мера.

У новој или неочекиваној фитосанитарној ситуацији може се одредити привремена хитна фитосанитарна мера у складу са прелиминарном проценом ризика односно начелом предострожности.*

Брисан је ранији став 6. (види члан 20. Закона - 17/2019-29)

*Службени гласник РС, број 17/2019

Евиденција о појавама и налазима штетних организама

Члан 41.

Министарство води евиденцију о појави, уношењу, ширењу, налазима и примењеним мерама ради сузбијања штетних организама и налазима штетних организама, као и друге евиденције о сталном надзору.

Министар прописује садржину и начин вођења евиденција из става 1. овог члана.

Објављивање података о штетним организмима

Члан 42.

Забрањено је неовлашћено давати или објављивати податке о првој појави штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I и Листе IIA део II.

Министар ближе прописује начин објављивања података о првој појави штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I и Листе IIA део II.

Посебно регулисана подручја

Члан 43.

Посебно регулисано подручје је заражено подручје, угрожено подручје или подручје без штетних организама у којем се заштита здравља биља, биљних производа и прописаних објеката спроводи путем посебног надзора.

Министар прописује начин одређивања граница зараженог, угроженог и подручја без штетних организама, мере откривања, спречавања ширења и сузбијања за сваки штетни организам, услове за окончање наложене мере, као и начин обавештавања о предузетим мерама и престанак мера.

Посебан надзор над одређеним штетним организмима се врши у складу са Програмом мера.

Кад се посебним надзором утврди присуство штетног организма, фитосанитарни инспектор означава место заразе и зависно од врсте штетног организма и врсте посебно регулисаног подручја наређује одговарајуће мере држаоцима биља.

Министар одређује границе зараженог, угроженог или подручја без штетних организама.

Заштићено подручје

Члан 44.

Заштићено подручје јесте територија на којој није утврђено присуство једног или више штетних организама, иако су постојали повољни услови за њихову појаву, односно територија на којој постоји опасност од заразе појединим штетним организмима под повољним еколошким условима на одређеним врстама биља, а присуство тих штетних организама до сада није утврђено.

У заштићеном подручју у којем присуство једног или више штетних организама није утврђено, иако су постојали повољни услови за њихову појаву, Министарство обезбеђује стално праћење ради могућег откривања појаве оних штетних организама за које је то подручје проглашено заштићеним.

У заштићеном подручју у којем постоји опасност од заразе појединим штетним организмима под повољним еколошким условима на одређеним врстама биља, а присуство тих штетних организама до сада није утврђено на територији Републике Србије, Министарство обезбеђује периодично праћење ради могућег откривања појаве оних штетних организама за које је то подручје проглашено заштићеним.

Ако се у заштићеном подручју утврди присуство једног или више штетних организама за које је то подручје проглашено заштићеним, а фитосанитарне мере за њихово искорењивање нису предузимане или су

предузимане, али су биле неефикасне у периоду од најмање две узастопне године, та територија губи статус заштићеног подручја.

Министар прописује услове и начин утврђивања заштићеног подручја, листу заштићених подручја, услове и начин праћења ради могућег откривања појаве оних штетних организама за које је то подручје проглашено заштићеним, као и брисање заштићеног подручја са листе заштићених подручја.

Накнада штете

Члан 45.

Држалац биља који производи биље, биљне производе и прописане објекте има право на накнаду штете, ако је:

1) одмах пријавио појаву или сумњу на појаву штетних организама са Листе IA део I и штетне организме са Листе IA део II, за које је министар прописао одређене мере искорењивања или спречавања њиховог ширења, или у случају заштићене зоне штетне организме са Листе IB и Листе IIB;

2) спровео све мере заштите здравља биља, као и наређене фитосанитарне мере.

Средства за исплату накнаде штете се обезбеђују у буџету Републике Србије.

Накнада штете из става 1. овог члана се не исплаћује ако је штетни организам пронађен при фитосанитарном прегледу биља, биљних производа и прописаних објеката при увозу у Републику Србију и за време царинског надзора.

Држалац уништеног биља, биљних производа и прописаних објеката подноси захтев за накнаду штете Министарству.

Захтев за накнаду штете подноси се у року од 30 дана од дана уручења решења о уништењу биља, биљних производа и прописаних објеката.

Уз захтев за накнаду штете подноси се прописана документација.

Висину накнаде штете утврђује министар.

Министар ближе прописује услове, поступак, начин одређивања висине накнаде штете и потребну документацију за накнаду штете за штетне организме са листи из става 1. тачка 1) овог члана, као и врсте штетних организама са Листе IA део II.

3. Забране и ограничења

Забрана уношења и ширења штетних организама

Члан 46.

Забрањено је уношење штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I и Листе IIA део II на територију Републике Србије и њихово ширење путем биља, биљних производа и прописаних објеката.

Забрањено је уношење штетних организама са Листе IB и Листе IIB у заштићено подручје и њихово ширење путем биља, биљних производа и прописаних објеката у заштићеном подручју.

Ако постоји опасност по здравље биља може да се забрани или ограничи уношење и ширење других врста штетних организама, и то:

1) за које се сумња да су штетни за биље, биљне производе и прописане објекте, а нису наведени у листама из ст. 1. и 2. овог члана;

2) за штетне организме наведене у Листи IIA део I, Листи IIA део II и Листи IIB за које се сумња да су штетни за биље, биљне производе и прописане објекте који нису наведени у овим листама;

3) за штетне организме наведене у листама из ст. 1. и 2. овог члана ако су ти организми у култури и ако се процени да су у том стању штетни за биље, биљне производе и прописане објекте.

Министар прописује Мерила за спречавање и ограничавање уношења и спречавање и ограничавање ширења других врста штетних организама из става 3. овог члана.

Забрана увоза биља, биљних производа и прописаних објеката

Члан 47.

Забрањује се увоз биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IIIА.

Забрањује се увоз биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IIIБ у заштићено подручје, за које је то подручје проглашено заштићеним.

Министар решењем може да дозволи увоз биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IIIА и Листе IIIБ, под условом да су гајени, произведени или су се користили у пограничном подручју суседне земље, ради употребе на оближњим локацијама у граничном подручју Републике Србије и ако не постоји ризик од ширења штетних организама.

Решење из става 3. овог члана садржи назив локације и име корисника.

Министар ближе прописује начин и услове из става 3. овог члана.

Министарство води евиденцију о извршеном увозу из става 3. овог члана.

Забрана увоза и промета биља, биљних производа и прописаних објеката који не задовољавају специфичне фитосанитарне захтеве

Члан 48.

Забрањује се увоз и промет биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IVA део I и Листе IVA део II који не испуњавају специфичне фитосанитарне услове.

Забрањује се увоз и промет биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IVБ који не испуњавају специфичне фитосанитарне услове у заштићено подручје и њихов промет у заштићеном подручју.

Увоз и промет биља, биљних производа и прописаних објеката који се не налазе на листама из ст. 1. и 2. овог члана, може да се забрани ако се прописаном анализом ризика утврди да постоји опасност по здравље биља на територији Републике Србије.

Министар решењем може да дозволи увоз биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IVA део I, Листе IVA део II и Листе IVБ под условом да су гајени, произведени или су се користили у пограничном подручју суседне земље, ради употребе на оближњим локацијама у граничном подручју Републике Србије и ако не постоји ризик од ширења штетних организама.

Решење из става 4. овог члана садржи назив локације и име корисника.

Министар ближе прописује начин и услове из става 4. овог члана.

Министарство води евиденцију о извршеном увозу из става 4. овог члана.

Изузеци за огледе, истраживачки рад и рад на клонској селекцији

Члан 49.

Уношење штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I, Листе IIA део II, Листе IB и Листе IIB, као и увоз биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IIIА, Листе IIIБ, Листе IVA део I, Листе IVA део II и Листе IVБ, може да врши правно лице:

1) за потребе огледа или у научне сврхе или за рад на клонској селекцији;

2) које је технички оспособљено у складу са међународним стандардима, смерницама и препорукама да спречи опасност од ширења штетног организма;

3) које има одобрење за увоз пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката, односно одобрење за уношење штетних организама;*

4) које има фитосертификат **за пошиљку биља, биљних производа и прописаних објеката***.

Одобрење за увоз из става 1. тачка 3) овог члана издаје Министарство на захтев правног лица.

Захтев нарочито садржи:

1) податке о подносиоцу захтева;

2) податке о штетном организму, односно биљу, биљним производима или прописаним објектима;

3) сврху уношења штетног организма, односно биља, биљних производа или прописаних објеката.

Уз захтев из става 3. овог члана се прилаже документ о потреби уношења штетних организама, односно увоза **пошиљке*** биља, биљних производа и прописаних објеката из става 1. * овог члана.

Министарство води евиденцију о увозу из става 2. овог члана.

Министар ближе прописује услове у погледу техничке оспособљености из става 1. тачка 2) овог члана, образац захтева из става 3. овог члана и образац одобрења из става 1. тачка 3) овог члана.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

*Изузеци за **транзит** **

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 50.

Одредбе чл. 46, 47. и 48. овог закона не односе се на **транзит*** пошилики биља, биљних производа и прописаних објеката.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Изузеци за мале количине

Члан 51.

Одредбе чл. 47. и 48. овог закона не односе се на мале количине биља, биљних производа и прописаних објеката, ако се користе за неиндустријске и некомерцијалне сврхе или се користе за конзумацију током путовања, под условом да нема опасности од ширења штетних организама.

VIII. ПРОМЕТ БИЉА, БИЉНИХ ПРОИЗВОДА И ПРОПИСАНИХ ОБЈЕКТА

Услови за промет биља, биљних производа и прописаних објеката

Члан 52.

Биље, биљни производи и прописани објекти са Листе VA део I и семе са Листе IVA део I и Листе IVA део II могу да се ставе у промет после извршеног фитосанитарног прегледа, само ако је за њих прикачен биљни пасош или ако је прикачен за паковање или прати превозно средство.

Одредбе става 1. овог члана не односе се на промет малих количина биља, биљних производа и прописаних објеката ако се користе за неиндустријске и некомерцијалне сврхе или се користе за конзумацију током путовања, под условом да нема опасности од ширења штетних организама.

Пошилике биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VA део I и Листе VA део II које се стављају у промет, а намењене су за огледе, односно научне сврхе или рад на клонској селекцији подлежу фитосанитарном прегледу и прати их биљни пасош.

Промет кроз заштићено подручје

Члан 53.

Биље, биљни производи или прописани објекти са Листе VA део II и семе са Листе IVA део I и Листе IVA део II могу да се ставе у промет у заштићеном подручју и унутар тог подручја, после извршеног фитосанитарног прегледа, само ако је биљни пасош за заштићено подручје прикачен за пошилику, односно прати превозно средство.

Одредба става 1. овог члана не односи се на случај ако се промет биља, биљних производа и прописаних објеката који пролазе кроз заштићено подручје и излазе из њега врши на начин којим се спречава уношење и ширење штетних организама.

Министар ближе прописује начин стављања у промет биља, биљних производа и прописаних објеката из ст. 1. и 2. овог члана.

Фитосанитарни преглед у производњи, доради, преради, складиштењу и промету

Члан 54.

Фитосанитарном прегледу подлежу биље, биљни производи и прописани објекти на месту производње, промета, дораде, прераде и складиштења.

Биље, биљни производи и прописани објекти са Листе VA део I, намењени промету, амбалажа у коју су паковани и превозно средство којим се превозе, подлежу фитосанитарном прегледу, у целини или на основу репрезентативног узорка, ради утврђивања да:

- 1) нису заражени штетним организмима са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I и Листе IIA део II;
- 2) испуњавају специфичне фитосанитарне услове са Листе IVA део II.

Биље, биљни производи и прописани објекти са Листе VA део II који се стављају у промет у заштићено подручје подлежу фитосанитарном прегледу, ради утврђивања да:

- 1) нису заражени штетним организмима са Листе IB и Листе IIB;
- 2) испуњавају специфичне фитосанитарне услове са Листе IVB.

Фитосанитарном прегледу подлежу и одређене врсте биља, биљних производа и прописаних објеката из члана 11. став 5. овог закона.

Фитосанитарни прегледи из ст. 2. и 3. овог члана морају се обављати редовно, у прописаним временским периодима, најмање једном годишње, на прописан начин.

Повремени фитосанитарни преглед

Члан 55.

Поред фитосанитарног прегледа из члана 54. овог закона, ради обезбеђивања здравља биља, врше се и повремени фитосанитарни прегледи биља, биљних производа и прописаних објеката, као и узимање и тестирање службених узорака на месту где се они премештају, узгајају, производе, прерађују, складиште, продају или на други начин употребљавају, укључујући и објекте купаца.

Ако се на основу фитосанитарних прегледа из става 1. овог члана утврди да нису испуњени фитосанитарни услови, надлежни инспектор може да нареди следеће мере:

- 1) третирање биља, биљних производа и прописаних објеката;
- 2) премештање до места где се врши индустријска прерада;
- 3) уништавање биља, биљних производа и прописаних објеката.

Министар ближе прописује услове за обављање фитосанитарног прегледа, начин обављања фитосанитарног прегледа, као и повремених фитосанитарних прегледа и рокове за њихово спровођење.

Услови за издавање биљног пасоша

Члан 56.*

Биљни пасош издаје се за биље, биљне производе и прописане објекте са листе VA део I и листе VA део II, за семе са листе IVA део I и листе IVA део II ако су испуњени услови из члана 54. ст. 2. и 3. овог закона, као и за друге врсте биља, биљних производа и прописаних објеката за које је прописана обавеза издавања биљног пасоша у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона.*

Биљни пасош издаје правно лице, односно предузетник који је уписан у Фиторегистар и који има обавезу издавања биљног пасоша за одређено биље биљне производе и прописане објекте из става 1. овог члана (у даљем тексту: обвезник издавања биљног пасоша).*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Дозвола за издавање биљног пасоша*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 56а*

Дозвола за издавање биљног пасоша издаје се обвезнику издавања биљног пасоша ако има запослено лице одговорно за здравље биља које има стечено високо образовање на основним академским студијама у трајању од најмање четири године (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије) из области заштите биља или фитомедицине, односно биљне производње (воћарско-виноградарски, ратарски или хортикултура), односно шумарства са положеним испитом из заштите биља, најмање годину дана радног искуства и издато уверење о завршеној обуци за издавање биљног пасоша. *

Дозволу за издавање биљног пасоша издаје министар на захтев обвезника издавања биљног пасоша.*

Дозвола за издавање биљног пасоша издаје се решењем на период од пет година, и то за одређену врсту или групу биља, биљних производа и прописаних објеката. *

Решење министра којим се одлучује по захтеву за издавање дозволе за издавање биљног пасоша коначно је у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Обука за издавање биљног пасоша*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 57.*

Обуку за издавање биљног пасоша за лица из члана 56а став 1. овог закона организује и спроводи Министарство.*

О завршеној обуци из става 1. овог члана издаје се уверење о завршеној обуци за издавање биљног пасоша. *

Министар прописује садржину програма обуке за издавање биљног пасоша из става 1. овог члана, као и образац уверења о завршеној обуци за издавање биљног пасоша.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Обнављање дозволе за издавање биљног пасоша

Члан 58.*

Захтев за обнову дозволе за издавање биљног пасоша обвезник издавања биљног пасоша подноси најкасније 90 дана пре истека рока важења дозволе за издавање биљног пасоша. *

Дозвола за издавање биљног пасоша обнавља се ако:*

1) обвезник издавања биљног пасоша испуњава услове из члана 56а став 1. и члана 64. став 1. овог закона; *

2) се одговорно лице за здравље биља континуирано стручно усавршавало у складу са чланом 57. овог закона.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Одузимање дозволе за издавање биљног пасоша

Члан 59.

Дозвола за издавање биљног пасоша одузима се:

1) на захтев имаоца дозволе;

2) ако ималац дозволе престане да испуњава услове прописане овим законом и прописима донетим за његово спровођење.*

Министар је дужан да у року од осам дана од дана подношења захтева, односно дана сазнања о доношењу акта из става 1. тачка 2) овог члана, донесе решење о одузимању дозволе за издавање биљног пасоша.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Евиденција о дозволама

Члан 60.

Министарство води евиденцију о издатим, обновљеним и одузетим дозволама за издавање биљног пасоша.

Врсте и начин издавања биљног пасоша*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 61.

Биљни пасош који се издаје за биље, биљне производе и прописане објекте из члана 56. став 1. овог закона може да буде:

- 1) стандардни биљни пасош;
- 2) биљни пасош за заштићено подручје;
- 3) замена биљног пасоша.

За семе са Листе IVA део I и Листе IVA део II етикета издата у складу са прописима о семену може да се сматра биљним пасошем.

Биљни пасош издаје обвезник издавања биљног пасоша за биље, биљне производе и прописане објекте из члана 56. став 1. овог закона, које производи, прерађује, дорађује, увози, складишти или прометује и за које је уписан у Фиторегистар.*

Изузетно од става 3. овог члана, фитосанитарни или шумарски инспектор може да изда биљни пасош за прописане врсте или групе биља, биљних производа и прописаних објеката, у складу са овим законом и прописима донетим за његово спровођење.*

Обвезник издавања биљног пасоша дужан је да води евиденцију о издатим биљним пасошима и да ту евиденцију чува три године.*

Министар ближе прописује садржину, образац биљног пасоша по врстама биља, биљних производа и прописаних објеката, поступак и начин издавања биљног пасоша, посебне случајеве издавања биљног пасоша, као и садржину и начин вођења евиденције и образац евиденције.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Брисан је назив члана 62. (види члан 28. Закона - 17/2019-29)

Члан 62.

Брисан је (види члан 28. Закона - 17/2019-29)

Замена биљног пасоша

Члан 63.

Ако се пошиљка дели на више појединачних пошиљки или се више појединачних пошиљки или њихових делова здружује у једну пошиљку, односно ако се здравствено стање пошиљке промени, издаје се замена биљног пасоша за нову пошиљку * .

Ако се здравствено стање пошиљке из става 1. овог члана мења фитосанитарни, односно шумарски инспектор на захтев обвезника издавања биљног пасоша издаје замену биљног пасоша после извршеног фитосанитарног прегледа.*

Министар ближе прописује услове под којима се може издати замена биљног пасоша и начин издавања замене биљног пасоша.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Обавезе у вези са издавањем биљног пасоша*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 64.

Обвезник издавања биљног пасоша дужан је да: *

- 1) обезбеди издавање биљног пасоша у складу са овим законом; ***
- 2) пријави фитосанитарном, односно шумарском инспектору да намерава да стави у промет биље, биљне производе и прописане објекте у заштићено подручје; ***
- 3) чува документа везана за издавање биљног пасоша три године; ***
- 4) пријави Министарству све промене које се односе на издавање биљног пасоша; ***
- 5) користи биљни пасош у складу са овим законом.***

Министар ближе прописује начин и рокове за пријављивање промена, односно стављања у промет у заштићено подручје, као и начин употребе биљног пасоша из става 1. овог члана.

Обавезе купца биља, биљних производа и прописаних објеката

Члан 65.

Правно лице, предузетник, односно физичко лице дужно је да за купљено биље, биљне производе и прописане објекте за које се издаје биљни пасош, исти чува годину дана.

IX. ФИТОСАНИТАРНА КОНТРОЛА У МЕЂУНАРОДНОМ ПРОМЕТУ

Место уласка

Члан 66.

Биље, биљни производи и прописани објекти подлежу при увозу фитосанитарном прегледу на граничним прелазима.

Увоз * биља, биљних производа и прописаних објеката може се вршити преко граничних прелаза на којима постоји организована фитосанитарна инспекција и који испуњавају хигијенско техничке и радне услове.

Изузетно од става 1. овог члана, увоз одређеног биља, биљних производа и прописаних објеката може се вршити и преко граничних прелаза на којима није организована фитосанитарна инспекција, а који се за ту намену решењем министра, привремено отварају.

Пошиљке које не подлежу фитосанитарном прегледу, а које су упаковане у дрвени материјал, могу се увозити преко граничних прелаза, на којима је организована царинска служба.

Министар одређује граничне прелазе из става 2. овог члана.

Министар ближе прописује хигијенско техничке, радне и друге услове које морају да испуњавају гранични прелаз из става 2. овог члана.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Фитосанитарни преглед приликом увоза

Члан 67.

Пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VB део I и Листе VB део II које се увозе, њихова амбалажа, као и превозно средство којима се превозе подлежу царинском надзору и обавезном фитосанитарном прегледу, извршеном у целини или на основу репрезентативног узорка.

Пошиљка биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VB део I може да се увози ако:

1) није заражена штетним организмима са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I и Листе IIA део II, **односно регулисаним штетним организмима у складу са овим законом, као и новим штетним организмима који нису на листама прописаним овим законом, а за које постоји оправдана сумња да могу представљати ризик по здравље биља, узимајући у обзир и упозорења препоруке и мишљења одговарајућих међународних и регионалних организација (EPPO, EFSA, IPPC)*;**

2) има фитосертификат;

3) не садржи биље, биљне производе или прописане објекте са Листе IIIA;

4) испуњава специфичне фитосанитарне услове са Листе IVA део I и Листе IVA део II.

Пошиљка биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VB део I и Листе VB део II може да се увози у заштићено подручје, ако:

1) није заражена штетним организмима са Листе IB и Листе IIB;

2) има фитосертификат;

3) не садржи биље, биљне производе или прописане објекте са Листе IIIB;

4) испуњава специфичне фитосанитарне услове са Листе IVB.

Пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката који нису наведени у Листи VB део I и Листи VB део II, а могу бити потенцијални домаћини регулисаних штетних организама које се увозе, амбалажа у којој се увозе и ако је неопходно возило којим се превозе, могу да се увозе ако се после фитосанитарног прегледа

извршеном у целини или на основу репрезентативног узорка утврди да испуњавају услове из става 2. тач. 1), 3) и 4) овог члана.

Ако се за пошиљке које се увозе не може утврдити врста или род биља, биљних производа и прописаних објеката или њихово порекло сматраће се да се пошиљка налази на Листи VB део I и Листи VB део II.

Фитосанитарне мере земље извознице, посебно оне које се односе на испуњавање специфичних фитосанитарних услова са Листе IVA део I, Листе IVA део II и Листе IVB при увозу, сматраће се истоветним фитосанитарним мерама прописаним у Републици Србији ако земља извозница објективно докаже да су засноване на научним доказима и да се њиховом применом постижу исти резултати. Током фитосанитарног прегледа узимаће се у обзир специфичности у погледу агрономских и еколошких услова земље извознице, односно прихватиће се статус подручја без штетних организама, ако је оно признато у складу са стандардима који су у складу са Међународном конвенцијом о заштити биља.

Министар ближе прописује врсте биља, биљних производа и прописаних објеката из става 4. овог члана.

Списак биља, биљних производа и прописаних објеката из ст. 2, 3. и 4. овог члана Министарство доставља царинском органу.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Процена ризика и смањена учесталост прегледа

Члан 68.

Фитосанитарни преглед пошиљака биља, биљних производа и прописаних објеката може се обављати са смањеном учесталošћу:

1) ако је на основу договора са надлежним органом за заштиту здравља биља земље извознице фитосанитарни преглед већ обављен у земљи из које се пошиљка увози, од стране надлежног органа земље извознице;

2) на основу процене ризика;

3) на основу споразума закљученим са земљом из које се пошиљка увози, а који се заснива на истоветности фитосанитарних мера и поступања у Републици Србији и земљи извозници, односно у земљи **транзита*** на спречавању уношења, ширења и сузбијања штетних организама.

Министар прописује услове и начин вршења процене ризика из става 1. тачка 2) овог члана и утврђује списак биља, биљних производа и прописаних објеката за које се прегледи врше са смањеном учесталošћу.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Огледи, научноистраживачки рад и рад на клонској селекцији

Члан 69.

Фитосанитарном прегледу подлежу и штетни организми са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I, Листе IIA део II, Листе IB и Листе IIB, као и биље, биљни производи и прописани објекти са Листе IIIA, Листе IIIB, Листе IVA део I, Листе IVA део II, Листе VB, Листе VA део I, Листе VA део II, Листе VB део I, Листе VB део II и Листе VI, који се увозе за потребе огледа, научноистраживачког рада и клонске селекције.

Пошиљку биља, биљних производа и прописаних објеката из става 1. овог члана мора да прати одобрење за увоз које издаје Министарство, као и одговарајући фитосертификат, а пошиљку штетних организама из става 1. овог члана мора да прати одобрење за уношење штетног организма.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Изузеци од фитосанитарног прегледа

Члан 70.

Фитосанитарни преглед није обавезан за увоз мале количине биља, биљних производа и прописаних објеката, који се користе за неиндустријске и некомерцијалне сврхе или се користе за конзумацију током путовања, под условом да нема опасности од ширења штетних организама.

Министар ближе прописује начин и услове за увоз малих количина биља, биљних производа и прописаних објеката и одређује мале количине за поједине врсте биља и биљних производа из става 1. овог члана.

Ако не постоји ризик од ширења штетних организама Министарство може, физичком лицу са пребивалиштем у пограничном подручју, дозволити увоз биља, биљних производа и прописаних објеката са

Листе VB део I и Листе VB део II без фитосертификата и фитосанитарног прегледа, ако је ступањем на снагу овог закона власник пољопривредног, односно шумског земљишта у пограничном подручју суседне државе, под условом да се то биље, биљни производи и прописани објекти користе у месту пребивалишта физичког лица.

Фитосертификат

Члан 71.

Биље, биљне производе и прописане објекте са Листе VB део I и Листе VB део II мора да прати фитосертификат, односно фитосертификат за реекспорт.

Пошиљке из става 1. овог члана које, после издавања фитосертификата у земљи порекла буду претоварене, складиштене, препаковане или подељене у некој другој земљи која није земља порекла, морају имати, поред оригиналног фитосертификата, односно оверене копије фитосертификата и фитосертификат за реекспорт, односно оверену копију фитосертификата, сваке земље увознице.

Фитосертификат и фитосертификат за реекспорт мора бити издат у складу са Међународном Конвенцијом за заштиту биља, мора да буде оригиналан, издат за једног примаоца и оверен на прописан начин, обележен серијским бројем, обавезно писан на * једном од језика који су службено прихваћени у међународном промету.

Изузетно од става 3. овог члана, прихвата се и фитосертификат издат у земљи извозници која није потписник Међународне конвенције за заштиту биља, под условима које пропише министар.

Ако су испуњени прописани услови, прихвата се електронска форма фитосертификата.

У изузетним случајевима може се прихватити и службено оверена копија фитосертификата, под условима које пропише министар.

Ако су за биље, биљне производе и прописане објекте за које се издаје фитосертификат прописани специфични фитосанитарни услови са Листе IVA део I, Листе IVA део II и Листе IVB надлежни орган земље порекла издаје фитосертификат. Када специфични фитосанитарни услови могу бити потврђени и ван земље порекла, фитосертификат може издати земља извозница.

Фитосертификат и фитосертификат за реекспорт престају да важе ако пошиљка за коју су издати није напустила територију земље у року од 14 дана од дана издавања.

Министар ближе прописује садржај и образац фитосертификата и фитосертификата за реекспорт, као и услове под којима се прихвата електронска форма фитосертификата.

Образац фитосертификата и фитосертификата за реекспорт израђује и штампа Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца „Топчидер“.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Обавезе увозника

Члан 72.

Декларант дужан је да:

- 1) фитосанитарном инспектору најави приспеће пошиљке из члана 67. овог закона;
- 2) у прописаном року поднесе захтев за њен преглед;
- 3) омогући све потребне услове за обављање фитосанитарног прегледа;
- 4) спроведе све наложене мере од стране фитосанитарног инспектора.

Царински орган не може предузимати радње предвиђене правилима одговарајућег царинског поступка, осим за пошиљке у **транзиту***, док фитосанитарни инспектор не обави фитосанитарни преглед пошиљке и не потврди њену здравствену исправност.

Ако пошиљка пристигне на гранични прелаз који није одређен за вршење фитосанитарног прегледа, царински орган забраниће увоз и упутити пошиљку на најближи прелаз на коме је организована фитосанитарна инспекција.

Уколико на гранични прелаз пристигне пошиљка биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IIIA или Листе IIIB, а увози се у заштићено подручје, царински орган забраниће увоз такве пошиљке и обавестиће надлежног фитосанитарног инспектора.

Преглед дрвеног материјала који се користи за паковање или као помоћно средство у транспорту оних пошиљака које не подлежу фитосанитарном прегледу, обавља царински орган, који утврђује да ли дрвни материјал испуњава стандард ISPM 15.

Министар ближе прописује начин најављивања пошиљке, образац захтева за преглед пошиљке, рок за његово подношење, као и услове које увозник мора да обезбеди ради обављања фитосанитарног прегледа.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Процедура увоза

Члан 73.

Ако приликом обављања фитосанитарног прегледа пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката посумња на присуство штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IB, Листе IIA део I, Листе IIA део II и Листе IIB и чије присуство није могуће утврдити приликом прегледа на граничном прелазу, фитосанитарни инспектор узима службени узорак и доставља га **службеној лабораторији, односно овлашћеној*** референтној лабораторији на лабораторијску анализу.

Ако на граничном прелазу не постоје услови за фитосанитарни преглед пошиљке у складу са овим законом, а не постоји опасност од ширења штетних организама који угрожавају здравље биља, фитосанитарни преглед пошиљака може се обавити у одређеним местима унутар Републике Србије у одредишној царинарници.

Пошиљку биља, биљних производа и прописаних објеката из ст. 1. и 2. овог члана, фитосанитарни инспектор решењем о превозу пропушта до одредишне царинарнице, где је иста под царинским надзором до завршетка прегледа.

Забрањено је свако премештање, дељење или узорковање пошиљке из става 3. овог члана.

Министар ближе прописује услове, начин и поступак вршења фитосанитарног прегледа, начин узорковања и слања узорака, као и број и величину узорака.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Одобрење увоза*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 74.

Фитосанитарни инспектор после извршеног фитосанитарног прегледа пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката при увозу, односно после добијања резултата лабораторијске анализе, ако су испуњени услови из члана 67. ст. 2–4. овог закона, дозвољава увоз пошиљке издавањем решења о дозволи увоза или овером царинске документације, печатом четвртастог облика, при чему оверава и копију фитосертификата или фитосертификата за реекспорт печатом фитосанитарне инспекције са наведеним датумом уласка.*

Министар ближе прописује садржај и величину печата којим се оверава царинска документација.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Мере при увозу

Члан 75.

Ако се фитосанитарним прегледом утврди да нису испуњени услови из члана 67. овог закона, фитосанитарни инспектор решењем ће наредити једну или више фитосанитарних мера:

- 1) забрану увоза пошиљке или дела пошиљке на територију Републике Србије;
- 2) уништавање пошиљке или дела пошиљке;
- 3) третирање ради сузбијања штетних организама;
- 4) промену намене за пошиљку;
- 5) карантински надзор за пошиљку, до добијања резултата лабораторијске анализе.

Ако је фитосанитарним прегледом утврђено да је део пошиљке заражен штетним организмима, увоз остатка пошиљке може бити одобрен ако не постоји сумња на присуство штетних организама у том делу пошиљке и ако не постоји ризик од ширења штетних организама.

У случају да се доноси мера забране увоза, фитосанитарни инспектор ставља на фитосертификат, односно фитосертификат за реекспорт троугласти печат, чиме фитосертификат постаје неважећи.

Фитосанитарни инспектор је обавезан да на прописаном обрасцу обавести Министарство о свим случајевима из става 1. овог члана.

Министар прописује облик и садржину печата из става 3. овог члана, као и изглед и садржину обрасца из става 4. овог члана.

Замена биљног пасоша фитосертификатом

Члан 76.

По доношењу решења из члана 74. став 1. овог закона за биље, биљне производе и прописане објекте са Листе VA део I и Листе VA део II, фитосанитарни инспектор дозвољава промет пошиљке на територији Републике Србије, а пошиљку прати оверена копија фитосертификата која замењује биљни пасош.*

Ако се пошиљка из става 1. овог члана подели на више појединачних пошиљки или се више појединачних пошиљки здружује у једну пошиљку, биљни пасош се мора издати за сваку нову пошиљку.

Ако се у поступку из става 2. овог члана здравствено стање пошиљке мења, биљни пасош се може издати само ако се изврши фитосанитарни преглед.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Слободне зоне

Члан 77.

За пошиљке које се увозе у слободне зоне или слободна царинска складишта на територији Републике Србије, примењују се одредбе овог закона које се односе на увоз, ако преглед није извршен на граници.

Пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката које се складиште, пакују, прерађују и обрађују у слободним зонама или царинским складиштима, подлежу фитосанитарном прегледу.

Извоз

Члан 78.

Ако држава увозница захтева фитосертификат за пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката које се извозе, врши се преглед пошиљке ради издавања фитосертификата.*

Преглед пошиљке из става 1. овог члана ради издавања фитосертификата врши фитосанитарни инспектор, односно овлашћено стручно лице у пољопривредној стручној служби за обављање послова из члана 17. став 1. тачка 2) овог закона.*

Када се пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката складиште, препакују или деле на територији Републике Србије, а држава увозница захтева фитосертификат, фитосанитарни инспектор ће извршити преглед пошиљке ради издавања фитосертификата за реекспорт.

Преглед дрвеног материјала који се користи за паковање или као помоћно средство у транспорту пошиљака које не подлежу фитосанитарном прегледу, обавља царински орган, који утврђује да ли дрвени материјал испуњава стандард ISPM 15.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Обавезе извозника

Члан 79.

Захтев за издавање фитосертификата извозник је дужан да поднесе * најмање 24 сата пре утовара.

Захтев за издавање фитосертификата нарочито садржи:

1) податке о подносиоцу захтева: назив правног лица, односно предузетника, седиште или име и презиме физичког лица и адресу;

2) податке о пошиљци.

Извозник је дужан да обезбеди увид у сву расположиву документацију, као и да обезбеди све потребне услове за вршење фитосанитарног прегледа.

Фитосанитарном прегледу подлежу биље, биљни производи, прописани објекти, амбалажа, превозно средство, а према потреби, **ако то држава увозница захтева*** и складиште, земљиште и место производње са којег биље, биљни производи и прописани објекти потичу.

Ако се прегледом из става 4. овог члана утврди да нису испуњени специфични фитосанитарни услови земље увознице фитосанитарни инспектор, односно стручно лице из члана 78. став 2. овог закона наложиће мере, ради испуњења специфичних фитосанитарних услова или одбити издавање фитосертификата.*

Министар ближе прописује начин, место и поступак вршења фитосанитарног прегледа из става 4. овог члана, као и образац и садржај захтева за издавање фитосертификата.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Транзит *

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 80.

Пошиљка биља, биљних производа и прописаних објеката из члана 67. овог закона која је у **транзиту*** не подлеже фитосанитарном прегледу.

Ако пошиљка из става 1. овог члана није пакована на начин којим се спречава ширење штетних организама, или ако се из било ког разлога истовара, дели, комбинује са другим пошиљкама или препакује, на територији Републике Србије, царински орган дужан је да пријави пошиљку за преглед надлежном фитосанитарном инспектору.

Министар прописује начин поступања са пошиљкама у **транзиту*** из става 2. овог члана, као и начин вршења фитосанитарног прегледа.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Трошкови при увозу, извозу и транзиту*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 81.

Трошкове настале због примене фитосанитарних мера при увозу, извозу и **транзиту*** пошиљака биља, биљних производа и прописаних објеката плаћа увозник или извозник.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Х. БИОЛОШКА ЗАШТИТА ЗДРАВЉА БИЉА

Члан 82.

За потребе биолошке заштите биља у заштићеном простору или на отвореном дозвољено је узгајање, уношење и коришћење организама аутохтоних и интродукованих врста наведених у листама које доноси министар уз сагласност министра надлежног за заштиту животне средине.

Министарство издаје дозволу за уношење, узгајање и коришћење организама из става 1. овог члана на основу оцене прихватљивости утврђене прописима којима се уређује заштита животне средине.

Научноистраживачким установама може се издати дозвола за уношење, узгајање и коришћење организама интродукованих врста које нису наведене у листи из става 1. овог члана, ако су намењени у експерименталне, истраживачке и развојне сврхе за потребе биолошке заштите биља. Дозвола се издаје на основу оцене прихватљивости из става 2. овог члана.

За добијање дозволе из ст. 2. и 3. овог члана, правно лице и предузетник мора испуњавати прописане услове у погледу објеката, опреме и стручне оспособљености.

Министар ближе прописује услове у погледу објеката, опреме и стручне оспособљености које мора да испуњава правно лице и предузетник из става 4. овог члана.

Министарство води евиденцију о уношењу, узгајању и коришћењу организама аутохтоних и интродукованих врста.

Садржај и образац захтева за добијање дозволе за уношење, узгајање и коришћење организама из ст. 1. и 3. овог члана прописује министар уз сагласност министра надлежног за заштиту животне средине.

ХИ. ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ

Прикупљање и коришћење података

Члан 83.

Ради анализе и праћења примене мера заштите здравља биља, Министарство води базе података у складу са овим законом и користи податке у складу са другим прописаним базама података.

Министарство користи основне топографске планове, топографске графиконе, мапе и дигиталне ортофото мапе.

Базе података везане за заштиту здравља биља морају бити повезане са Регистром пољопривредних газдинстава који води Министарство.

Начин повезивања базе података, као и начин прикупљања и коришћења података из других база података уређују се посебним прописом.

Прослеђивање података

Члан 84.

Министарство може прослеђивати податке из својих регистара и база података другим државним органима и органима локалне самоуправе, ако је то неопходно за доношење правно дефинисаних циљева, као и носиоцима послова од јавног интереса, ако је то у сврху обезбеђивања заштите здравља биља.

Подаци из база података везаних за заштиту здравља биља могу користити правно заинтересована лица у складу са прописима о заштити личних података, морају бити коришћени за сврху за коју су дати и не могу се прослеђивати другим лицима.

Информациони системи

Члан 85.

Министарство успоставља и одржава информационе системе у области здравља биља.

Дирекција за националне референтне лабораторије, Правна лица која обављају послове од јавног интереса и пружаоци услуга у области здравља биља дужни су да воде евиденције, спискове и базе података усклађене и повезане са информационим системом Министарства и у обавези су да их чувају и ажурирају.

Министарство ће обезбедити усклађивање и повезивање информационог система из става 1. овог члана са другим информационим системима Министарства, као и са међународним информационим системима у области здравља биља.

Министар прописује начин повезивања информационих система, као и услове за чување евиденција, спискова и база података.

Међународна размена података и информација

Члан 86.

На међународном нивоу, размена информација и података коју врши Министарство обухвата посебно:

- 1) централну организацију;
- 2) списак граничних прелаза преко којих се може обављати увоз;
- 3) листу штетних организама над којима се врши надзор;
- 4) појаву или присуство штетних организама наведених у листама прописаним овим законом, на делу територије на којем њихово присуство раније није било познато и предузете мере;
- 5) појаву и ширење штетних организама који представљају потенцијални ризик;
- 6) било коју појаву штетних организама у заштићеној зони за коју је она проглашена као таква;
- 7) резултате систематског надзора у заштићеним зонама;
- 8) подзаконске прописе који се доносе на основу овог закона;
- 9) случајеве у којима су пошилке биља, биљних производа и прописаних објеката пресретани услед неусаглашености са одредбама овог закона на захтев међународних тела и организација.

Подаци и информације биће прослеђени у сагласности са међународним конвенцијама и споразумима обавезујућим за Републику Србију.

XII. СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА БИЉА

Члан 87.

Средства за обављање послова од јавног интереса, као и средства за спровођење мера заштите здравља биља обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Члан 88.

Правна лица, предузетник и физичка лица плаћају таксу за: *

1) извршен фитосанитарни преглед пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката приликом увоза; *

2) извршен фитосанитарни преглед пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката намењених извозу;*

3) извршен фитосанитарни преглед пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката намењених реекспорту;*

4) издавање фитосертификата;*

5) издавање фитосертификата за реекспорт;*

6) за трошкове здравствених прегледа усева и објеката за производњу семена, расада и садног материјала; *

7) извршен фитосанитарни преглед биља, биљних производа и прописаних објеката у производњи, доради, преради, складиштењу и промету ради издавања биљног пасоша; *

8) издавање биљног пасоша;*

9) дозволу за издавање биљног пасоша; *

10) утврђивање услова ради уписа у Регистар пружалаца услуга;*

11) коришћење ознаке ISPM 15;*

12) извршене фитосанитарне прегледе ради уписа у Фиторегистар;*

13) обуку у вези издавања биљног пасоша и издавање уверења о завршеној обуци за издавање биљног пасоша.*

Средства остварена од такси из става 1. овог члана приход су буџета Републике Србије. *

Брисан је ранији став 3. (види члан 40. Закона - 17/2019-29)

Трошкови спровођења фитосанитарних мера код држаоца биља падају на њихов терет, осим када је то овим законом друкчије прописано.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 89.*

Подносилац захтева плаћа административну таксу, у складу са законом којим се прописују административне таксе и то, за издавање решења:*

1) за упис у Регистар пружалаца услуга;*

2) за упис у Фиторегистар;*

3) о одобрењу за увоз, односно уношење пошиљки за потребе огледа, научноистраживачког рада и рада на клонској селекцији. *

*Службени гласник РС, број 17/2019

XIII. НАДЗОР

Инспекцијски надзор

Члан 90.

Инспекцијски надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона Министарство врши преко фитосанитарних инспектора.

Изузетно од става 1. овог члана, инспекцијски надзор који се односи на шумско биље, шумске расаднике и репродукциони материјал, осим шумског биља и шумског репродукционог материјала који се увози, извози или је у транзиту, врши Министарство преко шумарских инспектора, у складу са законом.*

Послове фитосанитарног инспектора може да обавља лице које има стечено високо образовање из научне области биотехничке науке – одсек заштита биља, односно фитомедицина или одсек ратарски или одсек воћарско-виноградарски или одсек општи или агроекономски одсек на основним академским студијама у обиму од најмање 240 ЕСПБ бодова, мастер академским студијама, специјалистичким академским студијама, специјалистичким струковним студијама, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године или специјалистичким студијама на факултету, радно искуство у струци од најмање три године и положен државни стручни испит.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Службена легитимација и службено одело

Члан 91.

У обављању послова инспекцијског надзора, фитосанитарни инспектор мора да има службену легитимацију.

Фитосанитарни инспектор обавља послове фитосанитарног надзора у прописаном службеном оделу.

Министар ближе прописује образац и садржај легитимације, изглед службеног одела фитосанитарног инспектора, као и начин вођења евиденције о издатим легитимацијама.

Права и дужности фитосанитарног и шумарског инспектора

Члан 92.

У вршењу послова инспекцијског надзора, фитосанитарни инспектор има право и дужност да:

- 1) контролише да ли држалац биља испуњава обавезе из члана 10. овог закона;
- 2) проверава да ли су произвођачи, прерађивачи, дорађивачи, складиштари, увозници и прометници прописаних врста биља и биљних производа и прописаних објеката уписани у **Фиторегистар***;
- 3) контролише испуњеност услова из члана 12. став 2. тач. 4) и 5) овог закона;
- 4) контролише да ли **обвезник издавања биљног пасоша*** испуњава обавезе из члана 14. овог закона;
- 5) контролише испуњавање обавеза по основу уступљених послова, односно уговорних обавеза додељених путем конкурса; ***
- 6) контролише да ли је пружалац услуга уписан у Регистар пружалаца услуга;
- 7) контролише испуњеност услова из члана 22. став 2. овог закона;
- 8) контролише начин и поступак вршења топлотног третирања и означавања ДМП, као и начин вођења евиденције и садржину евиденције у складу са чланом 25. овог закона;***
- 9) контролише да ли пружалац услуга чува доказе о извршеним услугама пет година;
- 10) контролише спровођење Програма мера и посебних програма заштите здравља биља;
- 11) узима службени узорак биља, биљних производа и прописаних објеката без накнаде њихове вредности, у складу са одредбама овог закона;
- 12) контролише извршење наложених мера у случају појаве штетних организама, као и спречавање контакта зараженог биља, биљних производа и прописаних објеката на које се зараза може пренети;
- 13) врши посебан надзор над штетним организмима, у складу са Програмом мера;
- 14) контролише испуњеност услова за уношење штетних организама, односно увоз биља, биљних производа и прописаних објеката за потребе огледа, истраживачки рад или рад на клонској селекцији;
- 15) контролише производњу, дораду, прераду, складиштење и промет биља, биљних производа и прописаних објеката;
- 16) контролише да ли биље, биљне производе и прописане објекте са Листе VA део I и Листе VA део II прати у промету биљни пасош, односно семе са Листе IVA део I и Листе IVA део II етикета из члана 61. став 2 овог

закона;

17) врши фитосанитарни, као и повремени фитосанитарни преглед биља, биљних производа и прописаних објеката на месту где се оно производи, премешта, прерађује, дорађује, складишти, продаје, као и код купаца биља, биљних производа и прописаних објеката;

18) контролише испуњеност услова за издавање биљног пасоша;

19) контролише вођење евиденције о издатим биљним пасошима, као и чување те евиденције;

20) контролише начин издавања биљног пасоша;

21) изда биљни пасош у складу са **чланом 61. став 4. и чланом 63. став 2.** *овог закона;

22) контролише да ли обвезник издавања биљног пасоша испуњава обавезе из члана 64. овог закона; *

23) контролише да ли правно лице, предузетник, односно физичко лице за купљено биље, биљне производе и прописане објекте чува биљни пасош годину дана;

24) врши фитосанитарни преглед биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VB део I и Листе VB део II, као и пошиљака биља, биљних производа и прописаних објеката који нису наведени на Листи VB део I и Листи VB део II, а могу бити потенцијални домаћини регулисаних штетних организама, на граничном прелазу;

25) врши фитосанитарни преглед штетних организама и биља, биљних производа и прописаних објеката из члана 69. овог закона;

26) контролише да ли се биље, биљни производи и прописани објекти увезени у складу са одредбама члана 70. став 3. овог закона користе у месту пребивалишта физичког лица које их је увезло;

27) издаје фитосертификат и фитосертификат за реекспорт;

28) контролише извршење обавеза увозника, односно царинског агента из члана 72. став 1. овог закона;

29) контролише међународна уверења и друга документа која прате пошиљку при увозу;

30) контролише испуњеност услова за добијање дозволе за узгајање, уношење и коришћење организама аутохтоних и интродукованих врста;

31) врши контролу увоза, гајења и коришћења организама намењених биолошкој заштити биља;

32) контролише чување документације у складу са овим законом;

33) обрачунава **таксе*** за извршене фитосанитарне прегледе * ;

34) контролише извршавање мера по овом закону.

У вршењу послова инспекцијског надзора, шумарски инспектор има право и дужност да:

1) контролише производњу, промет и коришћење шумског биља, биљних производа и прописаних објеката на присуство штетних организама * ;

2) врши фитосанитарни, као и повремени фитосанитарни преглед шумског биља, биљних производа и прописаних објеката на присуство штетних организама * , на месту где се оно производи, дорађује, прерађује, складишти и продаје, као и код купаца шумског биља, биљних производа и прописаних објеката;

3) узима службени узорак шумског биља, биљних производа и прописаних објеката на присуство штетних организама * , без накнаде њихове вредности, у складу са одредбама овог закона;

4) контролише извршење наложених мера у случају појаве штетних организама * , као и спречавање контакта зараженог шумског биља, биљних производа и прописаних објеката на које се зараза може пренети;

5) изда биљни пасош, у складу са **чланом 61. став 4. и чланом 63. став 2.*** овог закона;

6) контролише спровођење посебних програма заштите здравља биља у области шумарства који се доносе за штетне организме * .

*Службени гласник РС, број 17/2019

Мере које налаже фитосанитарни и шумарски инспектор

Члан 93.

У вршењу послова из члана 92. став 1. овог закона фитосанитарни инспектор може да:

1) забрани уношење штетних организама са листи прописаних овим законом и регулисаних штетних организама;

1а) забрани уношење штетних организама у складу са чланом 40. став 5. и чланом 67. став 2. овог закона;*

2) забрани увоз и промет биља, биљних производа и прописаних објеката који не испуњавају услове прописане овим законом;

3) привремено забрани гајење биљних врста на месту производње који су потенцијални домаћини штетних организама;

4) нареди фитосанитарне мере у складу са међународним смерницама и препорукама на биљу, биљним производима и прописаним објектима, у производњи, доради, промету, преради, складиштењу, увозу и извозу, у случају сумње да су заражени штетним организмима;

5) нареди промену намене за биље, биљне производе и прописане објекте ако утврди да тим поступком неће доћи до ширења штетних организама;

6) нареди уништавање биља, биљних производа и прописаних објеката у производњи, доради, преради, складиштењу и промету и када постоји ризик од ширења штетних организама или када нису испуњени услови прописани овим законом;

7) нареди уништавање пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката при увозу када постоји ризик од ширења штетних организама или када нису испуњени услови прописани овим законом;

8) нареди забрану премештања, дељења и узорковања пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката до завршетка фитосанитарног прегледа;

9) привремено забрани производњу, прераду или промет у целости и делимично, све док се не утврди да више не постоји опасност од ширења штетних организама;

10) забрани издавање биљног пасоша у случајевима када нису испуњени услови за његово издавање;

11) нареди мере за отклањање утврђених неправилности када у поступку надзора утврди да пропис о здрављу биља није примењен или је неправилно примењен;

12) подноси захтев за покретање прекршајног поступка, пријаву за привредни преступ и кривичну пријаву због повреде одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега;

13) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.

У вршењу послова из члана 92. став 2. овог закона шумарски инспектор може да:

1) привремено забрани производњу, прераду или промет у целости и делимично, шумског биља, биљних производа и прописаних објеката све док не утврди да више не постоји опасност од ширења штетних организама * ;

2) наложи мере у случају појаве штетних организама * ;

3) подноси захтев за покретање прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ због повреде одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега;

4) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.

Мере из става 1. тач. од 1) до 11) и тачка 13) и става 2. тач.1), 2) и 4) овог члана налажу се решењем фитосанитарног, односно шумарског инспектора.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Надлежност за решавање о жалби

Члан 94.

На решење фитосанитарног инспектора, односно шумарског инспектора може се изјавити жалба министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења.

XIV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Кривично дело

Члан 95.

Ко противно прописима о забрани уношења и ширења штетних организама или увоза биља, биљних производа и прописаних објеката исте унесе, шири или увезе у Републику Србију или заштићено подручје казниће се за кривично дело затвором до једне године.

Привредни преступ

Члан 96.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако:

1) се бави производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом биља, биљних производа и прописаних објеката наведених у Листи VA део I, Листи VA део II, Листи VB део I и Листи VB део II, а није уписано у **Фиторегистар*** (члан 11. став 1);

2) се бави производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом одређених врста биља, биљних производа и других прописаних објеката који се не налазе на Листи VA део I и Листи VA део II, а није уписано у **Фиторегистар*** (члан 11. став 2);

3) *Брисана је (види члан 45. Закона - 17/2019-29)*

4) пружа услуге у области заштите здравља биља, а није уписано у Регистар пружалаца услуга (члан 22. став 1);

5) *Брисана је (види члан 45. закона - 17/2019-29)*

6) пружа услуге из области заштите биља на подручју које није пријавило, као подручје на којем пружа услуге из области заштите здравља биља, односно пружа их у већем обиму од одређеног или пружа врсту услуга за коју није уписано (члан 23. став 1. тачка 4);

7) неовлашћено даје или објављује податке о првој појави штетних организама наведених у Листи IA део I, Листи IA део II, Листи IIA део I и Листи IIA део II (члан 42. став 1);

8) врши унос штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I, Листе IIA део II, Листе IB и Листе IIB, односно увоз биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IIIA, Листе IIIB, Листе IVA део I, Листе IVA део II и Листе IVB, супротно одредбама члана 49. став 1. овог закона;

9) ван одређених граничних прелаза и без фитосанитарног прегледа увезе * пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката (члан 66. ст. 1. и 2);

10) врши увоз пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VB део I и Листе VB део II, односно пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката који нису наведени у Листи VB део I и Листи VB део II, супротно одредбама члана 67. овог закона;

11) врши увоз штетних организама са Листе IA део I, Листе IA део II, Листе IIA део I, Листе IIA део II, Листе IB и Листе IIB, односно биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IIIA, Листе IIIB, Листе IVA део I, Листе IVA део II, Листе VB, Листе VA део I, Листе VA део II, Листе VB део I, Листе VB део II и Листе VI за потребе огледа, научноистраживачког рада и клонске селекције, без извршеног фитосанитарног прегледа, фитосертификата, као и без одобрења за увоз (члан 69);

12) врши премештање, дељење или узорковање пошиљке биља, биљних производа и прописаних објеката за коју је решењем о превозу одређен царински надзор до завршетка прегледа (члан 73. став 4);

13) уноси, узгаја или користи организме аутохтоних и интродукованих врста који су наведени у листама, а за то нема дозволу, односно не испуњава прописане услове у погледу објеката, опреме и стручне оспособљености (члан 82. ст. 2. и 4);

14) унесе, узгаја или користи организме интродукованих врста који нису наведени у листама и те врсте не користи за експерименталне, истраживачке и развојне сврхе за потребе биолошке заштите биља (члан 82. став 3);

15) не поступи по решењу инспектора, у складу са овим законом.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до седам година.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Прекршај правног лица

Члан 97.

Новчаном казном од 150.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не предузме радње из члана 10. став 1. тач. 2), 4), 5) и 7) овог закона;
- 2) не пријави Министарству промену података, односно не пријави их **у року од 30 дана*** (члан 12. став 7.* и члан 23. став 2);
- 3) не врши, односно на прописан начин не врши обавезе из члана 14. став 1. овог закона;
- 4) не води евиденцију о извршеним услугама (члан 25. став 1); ***
- 5) не чува доказе о извршеним услугама пет година у складу са чланом 25. **став 2.*** овог закона;
- 6) не спроведе наложене мере од стране фитосанитарног инспектора, односно не спречи контакт зараженог биља другим биљем, биљним производима и другим прописаним објектима на које се зараза може пренети (члан 39. став 2);
- 7) не спроведе наложене мере од стране фитосанитарног инспектора у посебно регулисаном подручју (члан 43. став 4);
- 8) поступи супротно одредбама из члана 46. став 3. овог закона;
- 9) увози или врши промет биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IVA део I и Листе IVA део II које не испуњава специфичне фитосанитарне услове (члан 48. став 1);
- 10) увози или врши промет биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе IVБ које не испуњава специфичне фитосанитарне услове у заштићено подручје (члан 48. став 2);
- 11) стави у промет биље, биљне производе и прописане објекте са Листе VA део I и семе са Листе IVA део I и Листе IVA део II супротно одредбама члана 52. овог закона;
- 12) биље, биљне производе и прописане објекте са Листе VA део II и семе са Листе IVA део I и Листе IVA део II стави у промет у заштићеном подручју и унутар тог подручја супротно одредби члана 53. став 1. овог закона;
- 13) не спроведе наложене мере од стране фитосанитарног инспектора (члан 55. став 2);
- 14) изда биљни пасош супротно одредбама члана 56. овог закона; ***
- 15) не води евиденцију о издатим биљним пасошима, односно ту евиденцију не чува **три године (члан 61. став 5)***;
- 16) *Брисана је (види члан 46. Закона - 17/2019-29)*
- 17) изда замену биљног пасоша, а није извршен фитосанитарни преглед пошиљке чије се здравствено стање променило (члан 63);
- 18) поступи супротно одредбама члана 64. став 1. овог закона;
- 19) за купљено биље, биљне производе и прописане објекте за које се издаје биљни пасош исти не чува годину дана (члан 65);
- 20) поступи супротно одредби члана 72. став 1. овог закона;
- 21) изда биљни пасош за биље, биљне производе и прописане објекте са Листе VA део I и Листе VA део II за пошиљке чије је здравствено стање промењено, а није извршен фитосанитарни преглед (члан 76. став 3);
- 22) не обезбеди увид у сву расположиву документацију, као и ако не обезбеди све потребне услове за вршење фитосанитарног прегледа (члан 79. став 3).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Прекршај предузетника

Члан 98.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако учини радње из члана 96. став 1. тач. 1), 2), 4), 6), 7), 9), 10) и 15) и члана 97. став 1. тач. 8), 9), 10) *** и 14) овог закона***.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 99.

Новчаном казном од 50.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако учини радње из члана 96. став 1. тач. 12) и 13) и члана 97. став 1. тач. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 11), 12), 13), 15), 17), 18), 19), 20), 21) и 22) овог закона.

Прекршај физичког лица

Члан 100.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако се бави производњом и прометом биља, биљних производа и прописаних објеката из члана 11. **став 2***, а није уписано у **Фиторегистар*** (члан 11. став 4).

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај физичко лице ако учини радње из члана 96. став 1. тач. 9) и 15) и члана 97. став 1. тач. 9), 10), 11) и 12) овог закона.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 101.

Новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:

1) не пријави Министарству промену података у року од 30 дана (члан 12. став 7);*

2) је извршило увоз биља, биљних производа и прописаних објеката у складу са чланом 70. став 3. овог закона, а то биље, биљне производе и прописане објекте не користи у месту пребивалишта.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај физичко лице ако учини радње из члана 97. став 1. тач. 1), 3), 6), 7), 8), 13), 18), 19) и 22) овог закона.

*Службени гласник РС, број 17/2019

XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за усклађивање правног лица, предузетника, односно физичког лица уписаног у Регистар са одредбама овог закона

Члан 102.

Правно лице и предузетник који се баве производњом, прерадом, дорадом, увозом, складиштењем и прометом биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VA део I, Листе VA део II, Листе VB део I и Листе VB део II, као и одређених врста биља, биљних производа и прописаних објеката који нису наведени у Листи VA део I и Листи VA део II дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Физичко лице које се бави производњом биља, биљних производа и прописаних објеката са Листе VA део I и Листе VA део II, као и одређених врста биља, биљних производа и прописаних објеката које није наведено на Листи VA део I и Листи VA део II, а које је намењено промету дужно је да се усклади са одредбама овог закона најкасније у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Рок за усклађивање правног лица и предузетника који пружа услуге у области заштите здравља биља

Члан 103.

Правно лице и предузетник који пружају услуге у области заштите здравља биља дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Повезивање података из регистра у Министарству

Члан 104.

Правно лице и предузетник уписани у Регистар произвођача садног материјала воћака, винове лозе и хмеља сходно одредбама Закона о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља („Службени гласник РС”, број 18/05), односно и Регистар произвођача семена, расада, мицелија јестивих и лековитих гљива и у Регистар

дорађивача семена, сходно одредбама Закона о семену („Службени гласник РС”, број 45/05) даном ступања на снагу овог закона постају уписани у Регистар.

Физичко лице уписано у Регистар пољопривредних газдинстава сходно одредбама Уредбе о Регистру пољопривредних газдинстава („Службени гласник РС”, бр. 119/08, 21/09 и 36/09) даном ступања на снагу овог закона постаје уписано у Регистар.

Настављање обављања послова од јавног интереса до расписивања конкурса

Члан 105.

Правно лице за које је на основу Закона о заштити биља („Службени лист СРЈ”, бр. 24/98 и 26/98 – исправка и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон) утврђено да испуњава услове за обављање здравственог стања биља, до расписивања конкурса за обављање послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља биља, обављаће здравствени преглед биља.

Примена подзаконских аката

Члан 106.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи донети на основу Закона о заштити биља („Службени лист СРЈ”, бр. 24/98 и 26/98 – исправка и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон) и Закона о заштити биља од болести и штеточина („Службени гласник РС”, бр. 14/84 и 6/89 – др. закон, „Службени гласник РС”, бр. 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон и 48/94 – др. закон и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон), ако нису у супротности са овим законом.

Престанак важења ранијих закона

Члан 107.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе:

1) Закона о заштити биља од болести и штеточина („Службени гласник РС”, бр. 14/84 и 6/89 – др. закон, „Службени гласник РС”, бр. 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон и 48/94 – др. закон и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон);

2) Закона о заштити биља („Службени лист СРЈ”, бр. 24/98 и 26/98 – исправка и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон), осим одредаба које се односе на пестициде и ђубрива, а одредбе чл. 26. и 32. престају да важе 1. јануара 2011. године.

Ступање на снагу закона

Члан 108.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, с тим што се одредбе чл. 52, 53, 54, 55, 60, 61, 62, 63, 64. и 65. примењују од 1. јануара 2011. године.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ЗАКОНА

Закон о изменама и допунама Закона о здрављу биља: „Службени гласник РС”, број 17/2019-29

Члан 51.

Правно лице и предузетник који пружају услуге у области заштите здравља биља дужни су да ускладе своје пословање и рад са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Правно лице, предузетник или физичко лица које је уписано у Регистар у складу са Законом о здрављу биља („Службени гласник РС”, број 41/09) даном ступања на снагу овог закона постају уписани у Фиторегистар у складу са овим законом.

Правно лице за које је до дана ступања на снагу овог закона утврђено да испуњава услове за обављање послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организама и заштите здравља

биља наставља да обавља те послове до доношења решења о овлашћивању, односно одлуке о избору правног лица, за обављање послова из чл. 17. и 17а овог закона, у складу са овим законом.

Члан 52.

Подзаконски прописи за спровођење овог закона биће донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 53.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.